

Munduko hizkuntzetan huts bat

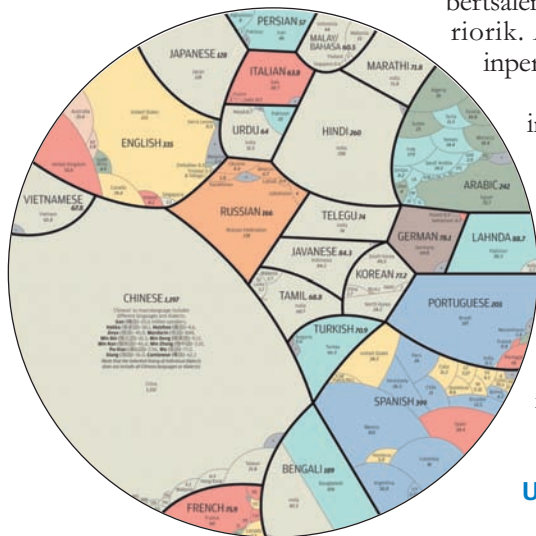
ANTZA, munduan 7.102 hizkuntza ditugu bizirik egun. Haietako 23 dira nagusi 4.100 milioi hitzunen artean, biztanleriaren ia %60 izanik. Halaxe dio *South China Morning Post* egunkarian karrikaratutako infografia batek (ttiki.com/340111). Irudikapen informatikoa erabiliz, zirkulu batean munduko mintzaira guztiak ditugu, eskualdeak eta

hiztunen multzoak sailkatu ondoren.

Munduko mintzairak? Mapamundi honetan euskaldunok ez dugu gure hizkuntza bilatu behar, gure kontaketa ñimiñoa agertzen ez delako. Huts bat baino ez gara iruditegi kosmopolita honetan. Abisua eman zigun Joxe Azurmendik bere *Manifestu atzeratua* olerkian: “Ez, ba, bilatu kondaira unibertsalen liburu handietan gure inperiorik. Aginako zero bat zen gure inperio guztia”.

Kanpoko teleteknologien, infografien eta liburu elektronikoen garaian gure hitza hutsaren hurrengoa besterik ez da, baina mapa globalaren zirkulu honetatik libre gara menpeko perpausen esfera hustu dezagun. Aha! legin honetan euskaldun ororen hitzak axola du. Aginatik ez dago dena egina.

Ignazio Aiestaran
Uriz (ARGIAko Komunzki
blogetik hartua)

Bahea

Lutxo Egiak hilabete egingo du Bilbon euskaraz eta ingelesez hitz egiten, alegia, ez du gaztelaniarik erabiliko. Berriako Oreka blogean esanak:

“Hirugarren eguna. Letragileen oreka dugu ezinbesteko lagunarte orotan. Neure adiskideei, hasierako harritze normatiboa atzean utzi ondoren, egocera berrira moldatzea egokitu zaie. Hori, besteak beste, poteoa bezalako egite kodifikatuetan gauzatzen da. Eta hortxe sortu zaizkit dudak: Desiretan ote dabil-tza azal ez nadin? Ez naiz, bada, mutu gelditzeko plazaratu!

Ufa, gaitzerdi aurrejuzkurik gabe ari naizen! Zein oker nabilen erakutsi dit asteburuko errituak. Euskarari ez dakit, baina performanceari behintzat harrera bikaina egin diote, beharbada bukatze-eguna duela ondo baino hobeto baitakite. Beharbada ez. Komunikazioaren zehatzean izugarri galdu eta ohizkanpoko harremanak ezarri ditugu, bestelako hartuemanak, normalitateetik nahikoa urruti. Surrealismotik nahikoa hurbil tarteka. Eraldaketak, bistan da, eragin egin die hurbilekoei, erdaldunei batez ere. Eta halaxe baieztapena: goizetik gauera faktore desorekatzaile bilakatu naiz”.

EKONOMIAREN TALAIA • TERMOMETROA

Kapitalismo aseezin eta krudela

NAZIOARTEKO MONETA FUNTSAK (NMF), munduko kapitalismoaren sinboloak, berriz ere egin du langileen eta herriarren kontra. Gainera, herrialde bakoitzak bere erabakiak hartzeko duen subiranotasuna zanpatu du. Joan den astean –Espainiako Bankuaren oniritziarekin– eskatu zuen Espainiako Estatuan lan erreforma berri bat egiteko, dioenez, errekupeazioa indartzeko. Eta horretarako exijitu du kontratu mugagabeak dituzten langileen despidoak merkatu eta erraztea, despido kolektiboetan dauden oztopo legal eta administratiboak ezabatuz. Soldatetan eta lan ordutegian ere malgutasun gehiago eskatu du NMFk, produktibitatea handitzeko antza. Eta BEZaren igoera eskatu du, baita hezkuntzan eta osasungintzan berrordainketa aplikatzea ere.

Ezin ahaztu krisia hasi zenetik NMFk sustatutako erreforma antisozialetan barneratuta gaudela. Krisia ez zuten sortu herriarrek, finantzari kapitalistek baizik. Eta orain arte mantendutako austerizidio politikak ez du balio izan hazkunde ekonomikoa eta enple-

gu tasa handitzeko, kontrara, langabezia igo da, eta prekarietatea, bazterkeria, desberdintasun sozialak eta pobrezia handitu.

Beste behin ere, NMFk sarraskijale aurpegi salbaia erakutsi du, egoera ahulenean dauden langileen haragi eta odoletan gozatzen du. Bere kudeatzaileak soldata eta dieta milioidunekin aberasten dira, eta kapitalismoa den bezalakoa azaltzen zaigu orduan: basatia eta aseezina. Austeritate gehiago eskatzen diete langileei, lan gehiago eta diru gutxiago. Egoera horri denek batera egin behar diogu aurre: politikari, eragile sozial, sindikatu eta herri mugimendu antikapitalistek. Eragotzi behar dugu kapitalismoak beste erreforma basati bat egitea. Udaletan, diputazioetan eta erkidegoetan osatu diren gobernu berriek –batez ere ezkerreko indarrak dauden horietan– NMFren neurri antisozialen kontrako oposizio erradikal hori gidatu behar lukete.

Juan Mari Arregi